

ΝΕΟΣ ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ: ΕΝΑ ΒΗΜΑ ΜΠΡΟΣ, ΔΥΟ ΒΗΜΑΤΑ ΠΙΣΩ.

- ΛΙΓΟΤΕΡΗ ΦΥΛΑΚΗ ΓΙΑ ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑΤΑ,
- ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΓΙΑ ΠΛΗΜΜΕΛΗΜΜΑΤΑ,
- ΚΑΘΟΛΟΥ ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΝ ΤΑ ΚΛΕΜΜΕΝΑ,
- ΔΙΩΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ
- ΚΑΙ ΔΩΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ, ΜΙΑ ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Του Κώστα Παπαδάκη, δικηγόρου, συνηγόρου πολιτικής αγωγής στη δίκη της Χ.Α.

1) ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Αναρτήθηκε πριν λίγες μέρες και δόθηκε στη δημοσιότητα για διαβούλευση το σχέδιο Ποινικού Κώδικα που καταρτίστηκε από τη νομοπαρασκευαστική επιτροπή του Υπουργείου Δικαιοσύνης που έχει συγκροτηθεί από το 2015.

Πρόκειται για ένα νομοθέτημα που περιέχει αναμφισβήτητα εντυπωσιακά θετικές, αλλά και κραυγαλέα αρνητικές ή ανεπίκαιρες ρυθμίσεις. Οι θεμελιώδεις αντιφάσεις που διαπερνούν τις κατευθύνσεις τους είναι εύκολα ορατές.

Σε κάθε περίπτωση πάντως είναι η μεγαλύτερη σε έκταση και στόχους μεταρρύθμιση που επιχειρείται από την 1-1-1951, αν και τέθηκε σε ισχύ με το τότε περιεχόμενό του ο Ποινικός Κώδικας αυτός αφού τουλάχιστον 170 από τα 463 άρθρα του καταργούνται και λιγότερα από 30 καινούργια προστίθενται.

Για αυτό είναι άδικη και αυθαίρετη η αξίωση ολοκλήρωσης της διαβούλευσης μέχρι τις 27/3/2019, δηλαδή σε χρονικό διάστημα μικρότερο των τριών εβδομάδων, όταν η νομοπαρασκευαστική επιτροπή είχε την πολυτέλεια της σχεδόν τετραετούς (!!!) ενασχόλησης και βρήκε και έτοιμο με πολλές όμοιες προβλέψεις παλιότερο νομοσχέδιο Π.Κ. από την νομοπαρασκευαστική του 2011, το οποίο δεν είχε τελικά προωθηθεί.

Το κείμενο αυτό αποτελεί μια πρώτη προσέγγιση στο περιεχόμενό του με σύντομες απόψεις και σχόλια, χωρίς να διεκδικεί σε καμία περίπτωση χαρακτηριστικά πληρότητας, κάτι που θα προϋπέθετε πολυήμερη ενασχόληση, κάτι που όμως δεν θα υπηρετούσε την ανάγκη της άμεσης και επίκαιρης προβολής των σχολίων και των απόψεων που ακολουθούν.

Μεθοδολογικά θα προηγηθούν ορισμένες γενικές παρατηρήσεις που αποτυπώνουν τις κυριότερες μεταρρυθμίσεις του νέου σχεδίου του Ποινικού Κώδικα, ακολουθεί ο κατ' άρθρον σχολιασμός ορισμένων από τα κεφάλαιά του και το κείμενο κλείνει με συμπεράσματα και κατευθύνσεις.

Είναι αυτονόητο ότι συνολική εκτίμηση του επιχειρούμενου έργου της Κυβέρνησης στον χώρο του Ποινικού Δικαίου δεν μπορεί να γίνει αποσπασματικά και μόνο από τον Ποινικό Κώδικα όσο και αν αναμφίβολα αποτελεί το σημαντικότερο από τα σχετικά νομοθετήματα αφού αφενός αυτό ορίζει και τυποποιεί αδικήματα και αφετέρου προβλέπει ποινές, αλλά με συνεκτίμηση και του νέου σχεδίου Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για το οποίο τις επόμενες μέρες θα ακολουθήσει άλλη αντίστοιχη παρουσίαση, καθώς και του Σωφρονιστικού Κώδικα που εύχομαι το περιεχόμενό του να μην είναι εκείνο του σχεδίου που παρουσιάστηκε τον Οκτώβριο 2017 και έχει οδηγήσει σε δίκαιο αναβρασμό και κινητοποιήσεις διαρκείας τους κρατούμενους σε όλες τις φυλακές σχεδόν της χώρας.

2) ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Βασικές κατευθύνσεις του νέου σχεδίου Ποινικού Κώδικα είναι:

1) Μειώνεται το ανώτατο όριο πρόσκαιρης κάθειρξης από 20 χρόνια σε 15 και παρεπόμενα και η μείωση του ανωτάτου χρονικού ορίου εκτιτέας ποινής πρόσκαιρης κάθειρξης από 25 χρόνια σε 20.

Τα παραπάνω συνοδεύονται με την εντυπωσιακή αποκλιμάκωση των απειλούμενων ποινών κάθειρξης για τα διάφορα κακουργηματικά αδικήματα που φτάνει και μέχρι το σημείο να απειλεί την ανθρωποκτονία από πρόθεση (ΠΚ 299) όχι μόνο με ισόβια, αλλά εναλλακτικά με πρόσκαιρη κάθειρξη τουλάχιστον 10 ετών απευθείας και χωρίς την κατάγνωση ελαφρυντικής περίπτωσης), καθώς και η προσθήκη δεύτερης παραγράφου σύμφωνα με την οποία αν η πράξη αποφασίστηκε σε βρασμό ψυχικής ορμής επιβάλλεται κάθειρξη άρα δηλαδή στέρηση ελευθερίας λιγότερη και από 10 χρόνια αφού η κάθειρξη ξεκινάει από τα 5.

2) Καταργούνται τα πταίσματα και οι ποινές που αντιστοιχούσαν σε αυτά, πρόστιμο και κράτηση, ενώ απαλείφεται από τον ορισμό των ποινών και ο εγκλεισμός σε ψυχιατρικό κατάστημα.

3) Περιορίζονται σε τρεις οι προβλεπόμενες ποινές για τα αδικήματα του Ποινικού Κώδικα : στερητικές της ελευθερίας, χρηματική ποινή και προσφορά κοινωφελούς εργασίας.

Ενώ ως ποινές στερητικές της ελευθερίας παραμένουν η κάθειρξη, η φυλάκιση και ο περιορισμός σε ειδικό κατάστημα νέων.

4) Αναπροσαρμόζονται τα χρονικά όρια της κάθειρξης σε 5-15 χρόνια, ενώ της φυλάκισης παραμένουν ως είχαν (10 ημέρες – 5 έτη).

5) Καταργείται η σωρευτική επιβαρυντική περίπτωση σε πληθώρα οικονομικών αδικημάτων, στις κατ' επάγγελμα τέλεσης σε συνδυασμό με το ύψος του οφέλους της ζημιάς άνω των 30.000 ευρώ και παραμένει ως επιβαρυντική κακουργηματική περίπτωση το όριο των 120.000 ευρώ χωρίς την συνδρομή της κατ' επάγγελμα τέλεσης, και όταν το αδίκημα αυτό τελείται σε βάρος του Δημοσίου, θεσπίζεται η ειδική 20ετής παραγραφή του.

6) Σχετικοποιούνται τα οικονομικά αδικήματα, αφού άλλα διώκονται μόνο κατ' έγκληση, ενώ θεσπίζονται σε διάφορα διαδικαστικά στάδια προϋποθέσεις εξάλειψης του αξιόποινου ανάλογα με την αποκατάσταση του παθόντος.

7) Παράλληλα καταργούνται οι έννοιες του ιδιαίτερα επικίνδυνου και της κατά συνήθειας τέλεσης, οι οποίες στοιχειοθετούν σε πληθώρα αδικημάτων επιβαρυντικές κακουργηματικές περιστάσεις.

8) Στον αντίποδα καταργείται η δυνατότητα μετατροπής ποινών στερητικών της ελευθερίας σε χρήμα, με αποτέλεσμα όταν επιβάλλεται φυλάκιση μεγαλύτερη των 3 ετών, μη επιδεχόμενη δηλαδή αναστολής κατ' άρθρο 99, να μην είναι δυνατή η μετατροπή της σε χρήμα αλλά μονάχα η έκτιση στην κατοικία π.χ. όταν πρόκειται για μητέρα με ανήλικο μέχρι οκτώ ετών ή ο καταδικασμένος υπερβαίνει το εβδομηκοστό έτος ή η έκτιση του 1/10 και η μετατροπή του υπολοίπου σε παροχή κοινωνικού εργάσιμου.

Πλήρης μετατροπή επιβληθείσας ποινής φυλάκισης σε κοινωνική εργασία προβλέπεται μόνο όταν η ποινή αυτή δεν υπερβαίνει τα 3 έτη και ο καταδικασθείς στερείται την δυνατότητα αναστολής.

9) Παραμένουν αμετάβλητες ή και εμπλουτίζονται πολλές από τις διατάξεις δίωξης κινηματικής δράσης και λόγου (ΠΚ 183, 184, 167, 168, 170, 189, 292. 334 κ.α.).

10) Καταργούνται εκτός από τις πταισματικές διατάξεις και σωρεία διατάξεων αδικημάτων που έχουν περιπέσει προ πολλού σε αχρησία για διάφορους λόγους, ενώ θεσπίζονται ορισμένες νέες που προφανώς κρίνονται αναγκαίες για να τυποποιήσουν επικίνδυνες αντικοινωνικές συμπεριφορές, π.χ. επικίνδυνη οδήγηση.

11) Καταργείται ο Νόμος περί καταχραστών του Δημοσίου 1608/1950.

12) Τροποποιούνται συλλήβδην όλοι οι ειδικοί ποινικοί νόμοι, προκειμένου να εναρμονιστεί το περιεχόμενό τους όσον αφορά την απειλή που από το νόμο προβλέπονται σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του νέου Ποινικού Κώδικα.

13) Διαφοροποιούνται και ελαφρύνονται μεταξύ άλλων τα αδικήματα της εγκληματικής οργάνωσης, έκρηξης, κατοχής εκρηκτικών, ανθρωποκτονίας εξ αμελείας κατά συρροή

3) ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

Άρθρο 13:

Εδάφιο β΄: Διευρύνεται η έννοια των «οικείων» με την προσθήκη των συμβιούντων με σταθερή συμβίωση ή με σύμφωνο συμβίωσης.

Εδάφιο ε΄: Καταργείται η κατά συνήθεια τέλεση του αδικήματος ως επιβαρυντική κακουργηματική περίσταση αλλά παραμένει με τον ίδιο ορισμό η κατ' επάγγελμα τέλεση του αδικήματος, η οποία αν δεν αναδιατυπωθεί ως εξής :

«Κατ' επάγγελμα τέλεση του εγκλήματος συντρέχει όταν από την επανειλημμένη **προγενέστερη** τέλεση της πράξης ή από την υποδομή που **είχε** διαμορφώσει ο υπαίτιος προγενέστερα με πρόθεση επανειλημμένης τέλεσης της πράξης προκύπτει ο σκοπός του υπαιτίου για πορισμό εισοδήματος.»

ο κίνδυνος εφαρμογής της επιβαρυντικής περιστασης χωρίς την συνδρομή κριτηρίων εκτός των πραγματικών περιστατικών της διωκόμενης πράξης θα παγιωθεί, καθώς ήδη η κρατούσα νομολογία τον ερμηνεύει προς την κατεύθυνση αυτή και ουσιαστικά εντάσσει την κατ' επάγγελμα τέλεση μέσα στον ίδιο τον πυρήνα του βασικού αδικήματος.

Άρθρο 15:

1. Όπου ο νόμος για την ύπαρξη αξιόποινης πράξης απαιτεί να έχει επέλθει ορισμένο αποτέλεσμα, η μη αποτροπή του τιμωρείται όπως η πρόκλησή του με ενέργεια, αν ο υπαίτιος της παράλειψης είχε ιδιαίτερη νομική υποχρέωση να προβεί σε ενέργεια για την αποτροπή του αποτελέσματος. Η ιδιαίτερη νομική υποχρέωση *πηγάξει από νόμο, σύμβαση ή προηγούμενη επικίνδυνη ενέργεια του υπαιτίου.*

Με το δεύτερο εδάφιο διευκρινίζονται οι πηγές της ιδιαίτερης νομικής υποχρέωσης αλλά κατά τρόπο ασαφή όσον αφορά τον νόμο, αν δεν προστεθεί η διατύπωση **«από ειδικό και επιτακτικό νόμο»**.

Διαφορετικά η διεύρυνση των δια παραλείψεως τελουμένων αδικημάτων θα εξακολουθήσει να γίνεται με επίκληση διαφόρων γενικών ερμηνευτικών ή ενδοτικού δικαίου γενικής φύσης διατάξεων του Αστικού Κώδικα και ουσιαστικά κάθε γενικά αντισυμβατική συμπεριφορά θα χαρακτηρίζεται αξιόποινη εκ του αποτελέσματος.

Άρθρο 17:

Χρόνος τέλεσης της πράξης

Αποκαθίσταται επιτέλους ο χρόνος τέλεσης ο οποίος ταυτίζεται με εκείνον κατά τον οποίον ο υπαίτιος ενήργησε ή όφειλε να ενεργήσει και καταργείται η αλά καρτ πρόβλεψη διαφορετικού χρόνου τέλεσης, συνήθως ταυτιζόμενου με την επέλευση του αποτελέσματος με προφανείς ανόμοιες επιπτώσεις σε ζητήματα παραγραφής, κλπ.

Άρθρο 18:

Όπως ήδη αναφέρθηκε καταργούνται τα πταίσματα και δεν προβλέπονται πλέον ως αξιόποινες πράξεις.

Μια ολόκληρη εποχή στο Ποινικό Δίκαιο αλλάζει καθώς πταίσματα και πταισματοδικεία καταργούνται ενώ προφανώς οι Πταισματοδίκες περιορίζονται στην άσκηση των προανακριτικών καθηκόντων τους που εδώ και πολλά χρόνια αποτελούν την κύρια αρμοδιότητα και λειτουργία τους.

Παρ' όλα αυτά ας μου επιτραπεί η εξής παρατήρηση : Η αποποινικοποίηση μικροπαραβάσεων κατ' ουσίαν διοικητικών είναι αναμφίβολα θετική εξέλιξη. Αποκτά όμως εισπρακτικό χαρακτήρα και συνοδεύεται με κατάργηση της έννομης και δικαστικής προστασίας των πολιτών, οι οποίοι μετά την μετατροπή του νομικού χαρακτήρα της παράβασής τους σε διοικητική παράβαση στερούνται της δυνατότητας αυτοπροσώπως και ανέξοδης εμφάνισης ενώπιον του φυσικού τους δικαστή, προκειμένου να υπερασπίσουν τον εαυτό τους από την παράβαση που τους αποδίδεται.

Είναι γνωστό ότι στα Πταισματοδικεία κατά μακρά παράδοση προσέρχονταν αυτοπροσώπως όσοι κατηγορούμενοι επιθυμούσαν να υπερασπιστούν τον εαυτό τους από το πταίσμα τους που τους αποδιδόταν χωρίς παράβολα, δικηγόρους, αμοιβές και ιδιαίτερες νομικές γνώσεις και συχνά υπεράσπιζαν αποτελεσματικά τον εαυτό τους. Η δυνατότητα αυτή δεν υπάρχει στα Διοικητικά Δικαστήρια όπως γνωστό ούτε παράσταση δικηγόρου επιτρέπεται, ούτε αμεσότητα διαδικασίας υπάρχει, ούτε αναστέλλεται η είσπραξη του διοικητικού προστίμου με την τυχόν άσκηση προσφυγής, ενώ η αναστολή απαιτεί διπλάσιο τουλάχιστον σε έξοδα και κόπο δικαστικό αγώνα ή συχνά και προσωρινή διαταγή και γενικότερα η δυνατότητα προσφυγής στη δικαστική προστασία δυσχεραίνεται τόσο πολύ ώστε ουσιαστικά καταργείται. Ήδη υπάρχει η σχετική εμπειρία από την μέχρι τώρα ποινικοποίηση διαφόρων παραβάσεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και άλλων και συνεπώς η αποποινικοποίηση είναι αναγκαία αλλά όχι ικανή προϋπόθεση για την αποκατάσταση του δικαιώματος έννομης προστασίας εκείνων στους οποίους αποδίδονται διοικητικές παραβάσεις, που μάλιστα βεβαιώνονται με έκθεση και τους κοινοποιούνται τα πρόστιμα και οι σχετικές κυρώσεις χωρίς καν την εκπλήρωση του προηγούμενου δικαιώματος ακρόασης.

Άρθρο 25Α

Προστίθεται άρθρο 25Α με τίτλο «αγνοούμενοι και νομιζόμενοι λόγοι άρσης του αδίκου», η οποία συμπληρώνει και διευρύνει ορθά τους σχετικούς λόγους (προσταγή, άμυνα, ενάσκηση δικαιώματος, κατάσταση άμυνας, κατάσταση ανάγκης).

Άρθρο 31:

Νομική Πλάνη

Προστίθεται για τη στοιχειοθέτησή της η αξίωση «καταβολής κάθε δυνατής για αυτόν και οφειλόμενης από τις περιστάσεις επιμέλειας (συγγνωστή νομική πλάνη)», προκειμένου να καταγνωστεί συγγνωστή ηθική πλάνη στο πρόσωπο του δράστη ως λόγος άρσης του καταλογισμού.

Πρόκειται για μια αόριστη διάταξη, η οποία ουσιαστικά δυσχεραίνει την προβολή του ισχυρισμού και εξοπλίζει το Δικαστήριο για να απορρίπτει τους σχετικούς αυτοτελείς ισχυρισμούς.

Άρθρο 34 και 36:

Παραλείπεται άλλη μία φορά σε ποινικό νομοσχέδιο πρόβλεψη της τοξικομανίας ως λόγου ολικής ή μερικής άρσης του καταλογισμού ή έστω και ως ελαφρυντικού, με αποτέλεσμα οι κλοπές και άλλες παραβατικές συμπεριφορές τοξικομανών για την εξασφάλιση της δόσης τους να αντιμετωπίζονται χωρίς την αναλογούσα ευνοϊκή ποινική μεταχείριση.

Αυτό όταν στην ειδική νομοθεσία των ναρκωτικών (ν. 3459/2006) βαρύτατα εγκλήματα εμπορίας και διακίνησής τους, όταν έχουν τελεστεί από τοξικομανή υποβιβάζονται από κακουργήματα σε πλημμελήματα.

Άρθρο 42:

Απόπειρα

Αυξάνεται σε ένα έτος από τρεις μήνες που ισχύσει μέχρι σήμερα το ανώτατο όριο επιβληθείσας ποινής ως κριτήριο προκειμένου να μπορεί να κριθεί ατιμώρητη η απόπειρα πλημμελήματος.

Άρθρο 46:

Παρ. 2 : Μειώνεται στο μισό η ποινή του προβοκάτορα ηθικού αυτουργού αντί ολόκληρης που προβλέπεται.

Άρθρο 47:

Υποβιβάζεται και η ποινική ευθύνη του άμεσου συνεργού, η οποία προβλέπεται κατ' αρχήν μειωμένη (όπως του απλού συνεργού) και δυνητικά μπορεί να επιβληθεί στο ύψος της ποινής του αυτουργού.

Και οι δύο τροποποιήσεις ανατρέπουν την μέχρι τώρα φιλοσοφία της αντιμετώπισης πολυπρόσωπων αδικημάτων και γεννούν σοβαρά ερωτηματικά.

Άρθρο 50:

Ποινές

Όπως προαναφέρθηκε δεν περιλαμβάνονται πια το πρόστιμο, η κράτηση και ο εγκλεισμός σε ψυχιατρείο, αλλά μόνο οι στερητικές της ελευθερίας, η χρηματική ποινή και η προσφορά κοινωνικού έργου.

Άρθρο 52:

Κάθειρξη

Όπως προαναφέρθηκε η διάρκεια της πρόσκαιρης κάθειρξης οριοθετείται **ανάμεσα στα 5 και 15**

χρόνια, και όχι ανάμεσα στα 5 και 20 όπως ίσχυε μέχρι τώρα.

Άρθρο 57:

Η χρηματική ποινή

Αλλάζει ο τρόπος προσδιορισμού και η χρηματική ποινή προσδιορίζεται σε ημερήσιες μονάδες.

1. Η χρηματική ποινή προσδιορίζεται **σε ημερήσιες μονάδες**.

2. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά σε ειδικές διατάξεις, η χρηματική ποινή **δεν μπορεί να είναι ανώτερη:**
α) από ενενήντα ημερήσιες μονάδες όταν απειλείται ως μόνη κύρια ποινή, β) από **εκατόν ογδόντα** ημερήσιες μονάδες όταν απειλείται διαζευκτικά με ποινή στερητική της ελευθερίας και γ) από **τριακόσιες εξήντα** ημερήσιες μονάδες όταν απειλείται αθροιστικά με ποινή στερητική της ελευθερίας.

3. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά σε ειδικές διατάξεις, το ύψος κάθε ημερήσιας μονάδας **δεν μπορεί να είναι κατώτερο από ένα ευρώ ούτε ανώτερο από εκατό ευρώ**.

4. Με τον θάνατο του καταδικασθέντος διαγράφεται η χρηματική ποινή. Σε καμία περίπτωση δεν εκτελείται εναντίον των κληρονόμων του.

Διατηρείται η κλίμακα 1/100 η οποία δημιουργεί **τεράστιο εύρος υποκειμενικής αυθαιρεσίας** του Δικαστηρίου, ενώ προφανώς δεν θίγονται οι ειδικές διατάξεις περί προσαυξήσεων των χρηματικών ποινών σύμφωνα με τις οποίες οι χρηματικές ποινές υπερδιπλασιάζονται (+110%).

Παραπέμμενες ποινές

Άρθρο 59:

Καταργείται η στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων παντελώς για οποιοδήποτε αδίκημα. Ως παραπέμμενες ποινές προβλέπονται μόνο:

- α) η αποστέρηση θέσεων και αξιωματών,
- β) η απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος,
- γ) η αφαίρεση άδειας οδήγησης ή εκμετάλλευσης μεταφορικού μέσου,
- δ) η δημοσίευση καταδικαστικής απόφασης και
- ε) η δήμευση.

Άρθρο 69Α:

Θεσπίζεται η δυνατότητα απόφασης και επιβολής θεραπευτικών μέτρων (νοσηλείας σε ψυχιατρείο, κλπ), επικίνδυνων για διάπραξη άλλων αδικημάτων ψυχασθενών, που έχουν καταδικαστεί με ποινή τουλάχιστον 1 έτους από την οποία έχουν απαλλαγεί λόγω ψυχικής διαταραχής κατ' άρθρο 34.

Άρθρο 79:

Επιμέτρηση της ποινής

Εμπλουτίζονται τα κριτήρια του άρθρου 79 ΠΚ αλλά πρέπει να προστεθεί ανάλογη διατύπωση η οποία να αποσαφηνίζει ότι η παράθεσή τους αποτελεί ενδεικτική και όχι περιοριστική αναφορά τουλάχιστον όσων

λειτουργούν υπέρ του υπαιτίου, Συμπεριλαμβάνονται ως στοιχεία που λειτουργούν σε βάρος του υπαιτίου, τα ρατσιστικά κίνητρα, ενώ **καταργείται το άρθρο 81Α** του σημερινού Ποινικού Κώδικα εξ' ολοκλήρου.

Άρθρο 80:

Θεσπίζονται τα κριτήρια του αριθμού του προσδιορισμού των ημερήσιων μονάδων χρηματικής ποινής, καθώς και του ύψους κάθε ημερήσιας μονάδας ενώ ταυτόχρονα προβλέπεται και η δυνατότητα δοσοποίησης σε χρονικό διάστημα μέχρι 3 ετών, καθώς και το δικαίωμα μίας μεταγενέστερης μεταβολής σε περίπτωση ουσιωδών αλλαγών των όρων της προσωπικής και οικονομικής κατάστασης του καταδικασθέντος.

Ας επιτραπεί το σχόλιο ότι ούτε και σε αυτό το νομοσχέδιο προβλέπεται η καταβολή αποζημίωσης στο θύμα ως μέρος της επιμετρώμενης χρηματική ποινής με την μέριμνα του κράτους. Η παρεχόμενη δικαστική προστασία στα θύματα των αξιόποινων πράξεων είναι ατελής και τα υποχρεώνει να αναζητούν την οδό των αστικών δικαστηρίων με ό,τι σημαίνει αυτό σε δαπάνη και χρόνο, αλλά και αβεβαιότητα στην είσπραξή τους αφού αυτή εξαρτάται από την περιουσιακή κατάσταση του κατηγορουμένου.

Εδώ για άλλη μια φορά το κράτος προβλέπει τεράστια διακίνηση χρηματικών ποσών, δοσοποιήσεις, κλπ από τα οποία ωφελείται το κράτος και οι τρίτοι, όχι όμως και το θύμα, ενώ κανονικά θα έπρεπε κατά προτεραιότητα τα έσοδα των χρηματικών ποινών να διατίθενται για την αποζημίωση του θύματος και τα υπόλοιπα να περιέρχονται στο Δημόσιο.

Άρθρο 81:

Επιμέτρηση της ποινής της παροχής κοινωφελούς εργασίας

Όπως προαναφέρθηκε με το νέο σχέδιο Ποινικού Κώδικα **καταργείται πλέον η μετατροπή** των ποινών φυλάκισης σε χρήμα, η δε ποινή της παροχής κοινωφελούς εργασίας επιβάλλεται είτε απευθείας, είτε ως εναλλακτική μορφή θέσπισης ποινών έως 3 ετών όταν ο καταδικασθείς στερείται του δικαιώματος αναστολής.

Με το άρθρο αυτό προσδιορίζεται ότι η μέγιστη διάρκεια της κοινωφελούς εργασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 24 μήνες και ότι 4 ώρες κοινωφελούς εργασίας αντιστοιχούν προς μία ημέρα φυλάκισης ή μία ημερήσια μονάδα χρηματικής ποινής.

Αυτό είναι προφανώς άδικο αφού η ημερήσια μονάδα χρηματικής ποινής μπορεί να είναι ακόμα και ένα ευρώ μόνο, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι απαιτούνται 4 ώρες κοινωφελούς εργασίας για να αποσβέσει ο καταδικασμένος χρηματική ποινή ύψους ενός ευρώ !!! Συνεπώς ο προσδιορισμός της αντιστοιχίας θα έπρεπε να γίνεται σε μονάδες ευρώ και όχι σε ημερήσιες μονάδες χρηματικής ποινής.

Επίσης, όπως και με τον ισχύοντα νόμο, στον Εισαγγελέα εκτέλεσης ποινής παρέχονται διάφορα δικαιώματα σε βάρος του καταδικασθέντος εάν αυτός εκτελεί πλημμελώς την εργασία του.

Άρθρο 83:

Μειωμένη ποινή λόγω ελαφρυντικών

Μείωση ποινής προβλέπεται μόνο για τις στερητικές της ελευθερίας ποινές όχι για τις χρηματικές και την κοινωφελή εργασία. Η κλίμακα 2-12 έτη της περίπτωσης που ισχύει σήμερα, τροποποιείται σε 2-8 έτη, οι λοιπές ως έχουν σήμερα.

Άρθρο 84:

Ελαφρυντικά

Όπως είπαμε ισχύουν μόνο για τις στερητικές της ελευθερίας ποινές στα ήδη υπάρχοντα προστίθεται και η παρ. 3:

Ως ελαφρυντική περίπτωση λογίζεται και η μη εύλογη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας που δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του κατηγορουμένου.!!!

Η πρόβλεψη αυτή είναι ακατανόητη και ανεπίδεκτη σχολιασμού. Τι ακριβώς θέλει ο συντάκτης;

Άρθρο 85:

Η αυξημένη μείωση ποινής λόγω συρροής λόγων μείωσης εφαρμόζεται και στην περίπτωση του κατηγορουμένου ο οποίος έχει ομολογήσει την ενοχή του κατά την προδικασία συμβάλλοντας έτσι στην έγκαιρη απονομή δικαιοσύνης.

Πρόκειται για απαράδεκτη ροπή προς την ποινική συνδιαλλαγή, παράβαση του τεκμηρίου αθωότητας και εξώθηση του κατηγορουμένου σε ομολογία αντί αναζήτησης της ουσιαστικής αλήθειας.

Καταργούνται οι διατάξεις περί υποτροπής άρθρα 86-93.

Άρθρο 94:

Θεσπίζεται ως ανώτατο όριο συνολικής εκτιτέας ποινή τα 20 έτη, όταν η ποινή βάσης είναι η κάθειρξη και τα 8 όταν είναι φυλάκιση, αντί των προβλεπομένων σήμερα 25 και 10 ετών αντιστοίχως.

Ανάλογη ρύθμιση προβλέπεται στην συρροή χρηματικών ποινών. Επαύξηση όχι μεγαλύτερη από το ½ του αθροίσματος των υπολοίπων.

Ανάλογη ρύθμιση και με το νεοσύστατο άρθρο 96Α στη συρροή ποινών παροχής κοινωφελούς εργασίας, στην οποία η συνολική ποινή δεν μπορεί να ξεπεράσει 800 ώρες (200 μέρες X 4 ώρες).

Καταργείται η δυνατότητα επιβολής σωρευτικής ποινής σε περιπτώσεις ανθρωποκτονίας εξ αμελείας κατά συρροή και έτσι το μέγιστο όριο ποινής παραμένει στα 5 χρόνια αντί στα 10.

Άρθρο 99:

Αναστολή εξακολουθεί να προβλέπεται για φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα 3 έτη ενώ **καταργείται το άρθρο 100, που προέβλεπε δυνατότητα αναστολής σε ποινές 3-5 ετών**, με δυνατότητα επιβολής όρων, οι οποίοι πλέον μεταφέρονται ως δυνητικοί κατά την κρίση του Δικαστηρίου στις περιπτώσεις της μόνης πλέον προβλεπομένης αναστολής έως τριών ετών.

Με άλλα λόγια δηλαδή δυσχεραίνεται η παροχή της αναστολής αφού καταργείται για όσους καταδικάζονται σε ποινή φυλάκισης άνω των 3 ετών και τίθενται όροι στην παροχή της.

Άρθρο 104Α:

Μετατροπή της φυλάκισης σε κοινωφελή εργασία

Όπως προαναφέρθηκε, όταν για ένα πλημμέλημα επιβάλλεται φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη και δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής των άρθρων 99 και 100, η ποινή μετατρέπεται σε παροχή κοινωφελούς εργασίας, όχι συνεπώς σε χρηματική. Η μετατροπή προϋποθέτει τη συναίνεση του καταδικασθέντος (δεν διατάσσεται αυτεπαγγέλτως).

Άρθρο 104B:

Προβλέπονται δικαστικοί λόγοι **άφεσης της ποινής** σε υπαίτιο πλημμελήματος για διάφορες περιπτώσεις, (αποκατάσταση παθόντος, μικρής βαρύτητας βλάβης, μεγάλο χρονικό διάστημα από την τέλεση, πλήξη του ιδίου του υπαιτίου από το αποτέλεσμα της πράξης, κλπ)

Άρθρο 105:

Προβλέπεται η κατ' οίκον έκτιση της ποινής όχι ανώτερης της κάθειρξης των 10 ετών για κατάδικους που έχουν υπερβεί το εβδομηκοστό έτος της ηλικίας τους.

Δυνητικά το ίδιο και για τις **μητέρες** που έχουν την επιμέλεια ανήλικων τέκνων που δεν έχουν συμπληρώσει το 8ο έτος της ηλικίας τους, καθώς και για ανάπηρους 67% και πάσχοντες από διάφορες ασθένειες.

Άρθρο 105A:

Παρέχεται η δυνατότητα καταδικασθέντος σε ποινή φυλάκισης όχι μεγαλύτερης των 5 ετών **να εκτίσει πραγματικά το 1/10 αυτής και να μετατρέψει το υπόλοιπο** σε παροχή κοινωνικού εγγράμιου.

Άρθρο 105B:

Και στο άρθρο 105B προβλέπεται η υφ' όρον απόλυσης με τα 2/5 σε ποινές φυλάκισης, στα 3/5 σε περίπτωση πρόσκαιρης κάθειρξης και τα 20 έτη σε περίπτωση ισόβιας.

Σε περίπτωση ευεργετικού υπολογισμού για όποιον έχει ισόβια επιτρέπεται η υφ' όρον απόλυση στα 20 έτη για όποιον έχει καταδικαστεί σε ισόβια και επιπλέον σε ποινές πρόσκαιρης κάθειρξης και για 25 χρόνια για όποιον εκτίει περισσότερες ποινές ισόβιας κάθειρξης.

Άρθρο 110A:

Θεσπίζεται η δυνατότητα υφ' όρον απόλυσης με κατ' οίκον περιορισμό με ηλεκτρονική επιτήρηση για όσους έχουν εκτίσει το 1/5 της φυλάκισης, τα 2/5 της πρόσκαιρης και τα 14 έτη της ισόβιας κάθειρξης.

Άρθρα 111 επ.

Για την παραγραφή προβλέπονται τα ίδια που ισχύουν και σήμερα (20 χρόνια για τα κακούργηματα που προβλέπονται ισόβια και 15 έτη σε κάθε άλλη περίπτωση, 5 έτη στα πλημμελήματα, κλπ)

Στο ερώτημα ποια παραγραφή ισχύει για την ανθρωποκτονία εκ προθέσεως που προβλέπονται διαζευκτικά και οι δύο ποινές προφανώς με βάση την αρχή in dubio pro reo παραγραφή υποβιβάζεται σε 15ετή.

Άρθρο 133:

Νεαροί ενήλικες

Αυξάνεται **μέχρι το 25 έτος το όριο** του ελαφρυντικού της **μετεφηβικής** ηλικίας.

Άρθρα 134, 135:

Αυστηροποιείται η ποινική αντιμετώπιση του αδικήματος της εσχάτης προδοσίας (κάθειρξη ισόβια ή πρόσκαιρη τουλάχιστον 10 ετών αντί της ισχύουσας κάθειρξη ισόβια ή πρόσκαιρη), αλλά **ελαφρύνεται το αδίκημα των προπαρασκευαστικών πράξεων** (κάθειρξη έως 10 έτη αντί κάθειρξης που ισχύει.)

Άρθρο 141:

Έκθεση σε κίνδυνο αντιποίνων

Δεν καταργείται, αλλά τουλάχιστον αντικειμενικοποιείται αντί του ισχύοντος με πρόθεση και με οποιεσδήποτε ενέργειες εκθέτει τίθεται «**με πράξεις που θέτουν υπό αμφισβήτηση κυριαρχικά δικαιώματα άλλου κράτους ή με άλλες προκλητικές ενέργειες, εκθέτει το ελληνικό κράτος,...**»

Οι ποινές παραμένουν ίδιες.

Άρθρο 167:

Η **αντίσταση κατά της αρχής μετονομάζεται** σε βία κατά υπαλλήλων και δικαστικών προσώπων.

Στοιχειοθετείται με τον ίδιο τρόπο και απειλείται **με φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή αντί φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους** που ισχύει σήμερα στην παρ. 1.

Προστίθεται δεύτερη παράγραφος σύμφωνα με την οποία: *Αν η πράξη στράφηκε κατά δικαστικού λειτουργού, διαιτητή ή ενόρκου, επιβάλλεται **φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών** και χρηματική ποινή.*

Ενώ από την τρίτη παράγραφο που τυποποιείται η διακεκριμένη περίπτωση απαλείφεται η διατύπωση «με καλυμμένα ή αλλοιωμένα χαρακτηριστικά». Μένουν τα υπόλοιπα στοιχεία της διακεκριμένης περίπτωσης και η πράξη απειλείται με αυξημένη ποινή **τουλάχιστον τριών ετών και χρηματική ποινή αντί για τουλάχιστον δύο** που ισχύει σήμερα.

Προστίθεται νέο άρθρο 167Α:

Αθέμιτη επιρροή σε δικαστικούς λειτουργούς που απειλεί με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, *όποιον επιχειρεί με αθέμιτη επιρροή ή πίεση ή με απειλή να επιβάλει σε δικαστικό λειτουργό ή διαιτητή ένορκο για πράξεις που ανάγεται στα καθήκοντά του, κλπ.*

Άρθρο 168:

Διατάραξη δημόσιας λειτουργίας.

Πρόκειται για νέα διάταξη που απειλεί **με φυλάκιση έως δύο ετών**, όποιον εισέρχεται παράνομα σε χώρο δημόσιας υπηρεσίας και προκαλεί έτσι σοβαρή διατάραξη της ομαλής του λειτουργίας. Η διάταξη συμπίπτει με εκείνη του άρθρου 334 παρ.3 που παραμένει και στο νέο σχέδιο ΠΚ προβλέποντας διαφορετική ποινή. Η σύγχυση είναι προφανής.

Με την δεύτερη παράγραφο του άρθρου 168 **ποινικοποιούνται οι κινητοποιήσεις σε συνεδριάσεις συλλογικών οργάνων**, αφού προβλέπεται η ίδια ποινή (φυλάκιση έως 2 έτη) για όποιον χωρίς να διαταράξει την κοινή ειρήνη, εμποδίζει αυθαίρετα ή διαταράσσει σοβαρά τις συνεδριάσεις συλλογικού οργάνου συγκροτούμενο σύμφωνα με το νόμο για την διεξαγωγή δημοσίων υποθέσεων.

Με φυλάκιση έως 3 έτη απειλείται κατά το άρθρο 168Α όποιος διαταράσσει σοβαρά συνεδριάσεις δικαστηρίου ή δικαστικού συμβουλίου.

Στο νέο άρθρο 167Α μεταφέρεται το αδίκημα της παραβίασης δικαστικής απόφασης που προβλέπεται μέχρι τώρα με το 232Α ΠΚ αλλά με **μειωμένη ποινή** φυλάκιση έως ένα έτος αντί τουλάχιστον 6 μηνών.

Άρθρο 170:

Στάση

Παραμένει το αδίκημα αυτό στοιχειοθετούμενο όπως και πριν με διαφοροποίηση στο μέγιστο όριο της απειλούμενης ποινής (φυλάκιση από 6 μήνες έως 3 έτη ή χρηματική ποινή) αντί του ισχύοντος φυλάκιση τουλάχιστον 6 μηνών.

Παραμένει η δεύτερη παράγραφος με την διακεκριμένη περίπτωση **περί υποκινητών** ως έχει.

Άρθρο 172:

Ελευθέρωση φυλακισμένου

Μειώνεται το απειλούμενο όριο ποινής φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή αντί του ισχύοντος φυλάκιση δύο ετών, ενώ παραμένει ατιμώρητος ο εξ αμελείας υπαίτιος αν με δική του προσπάθεια εξαλειφθεί όχι εντός 15 ημερών όπως ισχύει σήμερα, αλλά εντός μηνός εκείνος που απέδρασε.

Άρθρο 173Α:

Απειλείται με φυλάκιση εκείνος ο οποίος βλάπτει τη λειτουργία συστήματος ηλεκτρονικής επιτήρησης κρατουμένου. Και με αυξημένη ποινή (φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους) για όποιον συνεργεί σε αυτήν και φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών αν έχει την ιδιότητα του σωφρονιστικού υπαλλήλου.

Άρθρο 174:

Στάση κρατουμένων

Υποβιβάζεται σε πλημμέλημα απειλούμενο με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή αντί για κακούργημα απειλούμενο με κάθειρξη μέχρι δέκα χρόνια, η οποία όμως προβλέπεται για τους **υποκινητές** των πράξεων αυτών με την παράγραφο 2 η οποία προστίθεται.

Όπως ισχύει και μέχρι τώρα η ποινή για τις πράξεις αυτές εκτίεται αθροιστικά με την ποινή για την οποία είναι κρατούμενος ο υπαίτιος.

Άρθρο 175:

Αντιποίηση

Απειλείται με χρηματική ποινή ή παροχή κοινωφελούς εργασίας αντί φυλάκισης μέχρι ενός έτους που ισχύει μέχρι τώρα η οποία παραμένει μόνο για την αντιποίηση δικαστικής ή δικηγορικής ιδιότητας.

Εγκλήματα κατά της δημόσιας τάξης

Παραμένουν σε ισχύ 183, 184 ΠΚ, με μείωση των απειλουμένων ποινών, φυλάκιση έως ένα έτος αντί μέχρι τριών που ίσχυε στο προηγούμενο.

Στο 184 ΠΚ προστίθεται η παράγραφος 2 με την οποία ποινικοποιείται η διέγερση σε διάπραξη ρατσιστικών εγκλημάτων και απειλείται με φυλάκιση έως τρία έτη.

Άρθρο 187:

Εγκληματική οργάνωση.

Επαναλαμβάνεται η στοιχειοθέτησή της με τις εξής όμως διαφοροποιήσεις :

«όποιος συγκροτεί ή εντάσσεται ως μέλος σε επιχειρησιακά δομημένη και με διαρκή **εγκληματική δράση οργάνωση** περισσότερων προσώπων που επιδιώκει την τέλεση περισσότερων κακουργημάτων, τιμωρείται με κάθειρξη έως 10 έτη και χρηματική ποινή».

Προστίθεται η λέξη «**επιχειρησιακά δομημένη**» η οποία προσθέτει έναν ακόμα δυσερμήνευτο γρίφο στην διάταξη που θα ερμηνευθεί ως πρόσθετο στοιχείο για τη συγκρότηση του αδικήματος, με προφανείς διαχρονικές συνέπειες.

Το ίδιο ισχύει και με την **διαρκή εγκληματική δράση** αντί της τωρινής διαρκούς δράσης, που αρκείται στον εγκληματικό σκοπό.

Το ίδιο ισχύει και με την αντικατάσταση της λέξης ομάδα από τη λέξη «**οργάνωση**». Και αυτός ο ορισμός είναι στενότερος, με ότι συνεπάγεται.

Ενώ καταργείται η περιοριστική απαρίθμηση των κακουργημάτων που αποτελούν αντικείμενο σκοπών της εγκληματικής οργάνωσης, έτσι ώστε οποιαδήποτε κακουργήματα με μόνο τον περιορισμό ότι είναι περισσότερα του ενός είναι δυνατόν να στοιχειοθετούν τους σκοπούς της.

Υποβιβάζεται η διεύθυνση εγκληματικής οργάνωσης σε επιβαρυντική περίπτωση της ένταξης, με αποτέλεσμα να υπάγεται στο πλαίσιο ποινής της ένταξης (5-10 έτη κάθειρξης, αντί των 10-20 που ισχύει μέχρι τώρα).

Καταργείται η επιβαρυντική περίπτωση σε βάρος όσων μελών εγκληματικών οργάνωσεων επεδίωκαν οικονομικό όφελος.

Δεν χρειάζεται μεγάλη φιλοσοφία για να διαπιστώσει κανείς ότι η τροποποίηση της διάταξης αυτής (και όχι μόνον αυτής δυστυχώς) αποτελεί ένα ανέλπιστο δώρο στην ηγεσία της υπόδικης Χρυσής Αυγής στα πλαίσια της πολύχρονης δίκης της και ενώ αυτή πλησιάζει προς το τέλος της και αναδεικνύει σοβαρότατες ποινικές ευθύνες των μελών της ηγεσίας της, τα οποία κατ' ουσίαν εξισώνει με τα απλά εκτελεστικά όργανα.

Η Κυβέρνηση αρνείται να καταργήσει μια διάταξη που κατήγγειλε ως αντισυνταγματική την περίοδο θέσπισής της (με το ν.2928/2001 ή τρομονόμο ν. 1) και σήμερα ετοιμάζεται να την τροποποιήσει σε κατευθύνσεις οι οποίες ωφελούν τους υπόδικους ναζιστές.

Την ίδια ώρα διατηρεί αλώβητη και επαυξημένη την επόμενη διάταξη που ως γνωστόν εφαρμόζεται αποκλειστικά στο «άλλο άκρο» του πολιτικού χάρτη

Άρθρο 187Α:

Τρομοκρατικές πράξεις – Τρομοκρατική οργάνωση

Η ισχύουσα στοιχειοθέτηση ότι όποιος τελεί ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω εγκλήματα (ακολουθεί κατάλογος 23 κατηγοριών κακουργημάτων):

με τρόπο ή σε έκταση ή υπό συνθήκες **που είναι δυνατό να βλάψουν σοβαρά** μια χώρα ή έναν διεθνή οργανισμό και **με σκοπό να εκφοβίσει σοβαρά έναν πληθυσμό** ή να εξαναγκάσει παρανόμως δημόσια αρχή ή διεθνή οργανισμό να εκτελέσει οποιαδήποτε πράξη ή να απόσχει από αυτήν ή να βλάψει σοβαρά ή να καταστρέψει τις θεμελιώδεις **συνταγματικές, πολιτικές, οικονομικές δομές** μιας χώρας ή ενός διεθνούς οργανισμού τιμωρείται:.....

αντικαθίσταται ως εξής :

«1. Όποιος τελεί **κακούργημα ή οποιοδήποτε κοινώς επικίνδυνο έγκλημα** υπό συνθήκες ή με τέτοιο τρόπο ή σε τέτοια έκταση που να προκαλεί σοβαρό κίνδυνο για τη χώρα ή για διεθνή οργανισμό και **με σκοπό να εκφοβίσει σοβαρά τις νόμιμες αρχές** τους ή ένα πληθυσμό ή να καταστρέψει **τις θεμελιώδεις πολιτικές ή οικονομικές δομές** της χώρας, άλλης χώρας ή διεθνούς οργανισμού τιμωρείται.....

Από τις τέσσερις αλλαγές στον ορισμό, η μία είναι βελτιωτική, αφού διατύπωση που απαιτεί την πρόκληση σοβαρού κινδύνου κατά αποτέλεσμα και όχι απλά την αφηρημένη δυνατότητα πρόκλησης τείνει έστω και ελάχιστα προς σχετική αντικειμενικοποίηση.

Οι άλλες τρεις αλλαγές είναι προς το χειρότερο:

α) Πλην όλων των κακούργημάτων, προστίθενται πλέον και όλα τα «**κοινώς επικίνδυνα πλημμελήματα**» στους όρους για τη στοιχειοθέτηση τρομοκρατικών επιβαρυντικών περιστάσεων και στους σκοπούς της τρομοκρατικής οργάνωσης της παρ. 4.

Όμοια στοιχειοθέτηση δεν προβλέπεται στο γειτονικό νέο Π.Κ. 187.

β) Στον σκοπό εκφοβισμού του πληθυσμού προστίθεται και μάλιστα προτάσσεται και η ακατανόητη έννοια του **σοβαρού εκφοβισμού των νομίμων αρχών**

γ) Εντύπωση προξενεί και η **απαλοιφή των συνταγματικών δομών** της χώρας ως στοιχείο του σκοπού του δράστη που είναι το μόνο συγκεκριμένο σε σχέση με τις οικονομικές και πολιτικές δομές που παραμένουν στην στοιχειοθέτηση.

Παραμένουν τα αυξημένα όρια ποινών, η δυσμενής ρύθμιση του ατομικού τρομοκράτη, υποβιβάζεται και εδώ η διεύθυνση της τρομοκρατικής οργάνωσης χάριν εναρμόνισης με το ΠΚ 187 και όχι λόγω αλλαγής φιλοσοφίας, ενώ θεσπίζεται και εκείνο το οποίο είχε ανακοινωθεί το καλοκαίρι 2017 αλλά η Κυβέρνηση δεν τόλμησε να το νομοθετήσει υπό την πίεση των αντιδράσεων, η **ποινικοποίηση της στρατολόγησης** απειλούμενη με φυλάκιση τουλάχιστον 6 μηνών.

Ενώ παραμένει ως αδίκημα και η απειλή τέλεσης έστω και με μικρότερη απειλούμενη ποινή φυλάκιση έως 3 έτη αντί φυλάκισης τουλάχιστον 2 ετών που ισχύει σήμερα, που προβλέπεται εμπλουτισμένη σε σχέση με την ισχύουσα στην προτεινόμενη τροποποίηση, ενώ αντίστοιχη πρόβλεψη δεν υπάρχει στο 187.

Η σχετική πρόβλεψη (παρ. 6): **Όποιος δημόσια με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσω του διαδικτύου απειλεί με τέλεση τρομοκρατικής πράξης ή προκαλεί ή διεγείρει σε διάπραξή της και έτσι εκθέτει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη τιμωρείται με φυλάκιση έως τρία έτη. "**

προσθέτει έτσι σε ένα ήδη αόριστο άρθρο την έννοια της πρόκλησης και της διέγερσης και μάλιστα μέσω διαδικτύου έτσι ώστε να μην μείνει αμφιβολία ότι η κατεύθυνση είναι η επέκταση του 187Α αντίθετα με τη συστολή που 187.

Άρθρο 187B:

Παραμένουν οι απειλές ποινικών κυρώσεων για την αξιόποινη υποστήριξη τρομοκρατικής οργάνωσης (οικονομική ενίσχυση, πληροφόρηση).

Αξιοσημείωτο και εδώ ότι δεν ισχύουν τα ίδια για την αξιόποινη υποστήριξη εγκληματικής οργάνωσης.

Εξακολουθούν να προβλέπονται τα μέτρα επιείκειας άρθρο 187Γ.

Άρθρο 189:

Διατάραξη κοινής ειρήνης

Η διάταξη αυτή με την οποία καθιερώνεται η **συλλογική ευθύνη για κινηματικά αδικήματα** όχι απλώς διατηρείται αλλά **αυστηροποιείται** καθώς το απειλούμενο ανώτατο πλαίσιο ποινής για την διάπραξη του βασικού της αδικήματος **αυξάνεται έως τρία έτη αντί μέχρι δύο** που ισχύει μέχρι σήμερα, ενώ προστίθενται άστοχα νομοτεχνικά απειλούμενες μάλιστα με φυλάκιση τριών τουλάχιστον μηνών πράξεις τέτοιες που αποσκοπούν στην παρεμπόδιση της έκδοσης κυκλοφορίας και εντύπων, κλπ.

Τέλος, με την παράγραφο 3 **«οι υποκινητές της διατάραξης που έχουν καθοδηγητικό ρόλο μέσα στο πλήθος»** τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών (άρα μέχρι πέντε ετών) **καθώς και εκείνοι που τέλεσαν βιαιοπραγίες κατά την διατάραξη.**

Όπως είδαμε και σε άλλα προηγούμενα αδικήματα ο συντάκτης του σχεδίου του νέου Ποινικού Κώδικα διατηρεί την **έννοια του υποκινητή** σε τρία τουλάχιστον αδικήματα, ΠΚ 170,174 και 189 και μάλιστα στην περίπτωση του 189 αξιώνει ουσιαστικά από τις δικαστικές και ανακριτικές αρχές να αναζητήσουν εκείνους που έχουν **καθοδηγητικό ρόλο** για να τους επιβάλουν μεγαλύτερες ποινές.

Πρόκειται για απαράδεκτη φρονηματική θέσπιση ποινικής ευθύνης και επιβάρυνση μίας διάταξης η οποία αποτελεί πάγιο στόχο του κινήματος να καταργηθεί.

Τέλος προστίθεται η παράγραφος 4 στην οποία ουσιαστικά ποινικοποιείται η συγκέντρωση διαμαρτυρίας και η διοργάνωση αντισυγκεντρώσεων αφού σύμφωνα με αυτή **όποιος χωρίς να διαταράσσει την κοινή ειρήνη εμποδίζει αυθαίρετα ή διαταράσσει σοβαρά μία νόμιμη συλλογική εκδήλωση με σκοπό την ματαίωσή της** τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο έτη ή χρηματική ποινή.

Άρθρο 191:

Παραμένει το αδίκημα της διασποράς ψευδών ειδήσεων.

Καταργούνται τα αδικήματα της διάρκειας σε βιαιοπραγίες και αμοιβαία διχόνοια ΠΚ 192, η κατάρτιση ένοπλης ομάδας (ΠΚ 195) η κακόβουλη βλασφημία και η καθύβριση θρησκευμάτων, καθώς και η περιύβριση νεκρών.

Καθιερώνεται (άρθρο 191Α) η προσβολή συμβόλων ή τόπων ιδιαίτερης εθνικής και θρησκευτικής σημασίας με ποινή φυλάκισης έως δύο ετών.

Άρθρο 216:

Πλαστογραφία

Πάυει να είναι επιβαρυντική περίπτωση η χρήση του πλαστού, ενώ αντικαθίσταται η σωρευτική κακουργηματική επιβαρυντική περίπτωση του επιδιωκόμενου οφέλους άνω των 30.000 ευρώ σε συνδυασμό με την κατ' επάγγελμα τέλεση και αντ' αυτού **η επιβαρυντική κακουργηματική περίπτωση** τυποποιείται αποκλειστικά και μόνο στο ύψος του συνολικού οφέλους ή ζημίας εφόσον αυτό **υπερβαίνει τις 120.000 ευρώ και τιμωρείται με κάθειρξη έως 10 έτη** και χρηματική ποινή.

Προβλέπεται ακόμα ότι όταν οι πράξεις αυτές ειδικότερα στρέφονται κατά του **Δημοσίου**, ΟΤΑΝ, ΝΠΔΔ, κλπ, με αντικείμενο άνω των 120.000 ευρώ, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον 10 ετών και χρηματική ποινή έως 1.000 ημερήσιες μονάδες, ενώ οι πράξεις αυτές παραγράφονται μετά 20 έτη.

Η ρύθμιση αυτή αποτελεί ένα γενικό κανόνα, ο οποίος εκτός από την περίπτωση της πλαστογραφίας άρθρο 216, προβλέπεται και στις περιπτώσεις των άρθρων 242, 243, 292Α, 374, 375, 386, 386Α, 386Β, 390, κ.α.

Άρθρο 217:

Υποβιβάζεται η πλαστογραφία πιστοποιητικών σε αδίκημα που τιμωρείται με χρηματική ποινή ή παροχή κοινωφελούς εργασίας αντί για φυλάκιση έως 1 έτος που ισχύει.

Θεσπίζεται όμως ως ιδιώνυμη διακεκριμένη μορφή τέλεσης η κατάρτιση πλαστού πτυχίου, ή πιστοποιητικού γνώσεων ή δεξιοτήτων και η χρήση αυτών με σκοπό να καταλάβει θέση εργασίας ή να διεκδικήσει βαθμολογική ή μισθολογική προαγωγή στο Δημόσιο ή Ιδιωτικό Τομέα, η οποία απειλείται με φυλάκιση.

Καταργούνται οι διατάξεις για πλαστογραφία και κατάχρηση ενσήμων ΠΚ 218, 219.

Τιμωρείται με φυλάκιση έως 2 έτη ή χρηματική ποινή η υπαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης, αντί του μέχρι τώρα ισχύοντος φυλάκισης τριών μηνών έως 2 ετών.

Άρθρο 221:

Ψευδείς ιατρικές πιστοποιήσεις

Τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον 6 μηνών αυτοί που τις εκδίδουν αν προορίζονται για δικαστική χρήση ενώ αν έγινε δικαστική χρήση ο διάδικος που τα χρησιμοποίησε τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο έτη αντί τουλάχιστον τριών μηνών που ίσχυε μέχρι τώρα.

Είναι εντυπωσιακό ότι **η χρήση αντιμετωπίζεται ευνοϊκότερα από τον προορισμό.**

Άρθρο 222:

Υπεξαγωγή εγγράφων

Αντιμετωπίζεται όχι μόνο με φυλάκιση έως 2 ετών όπως μέχρι τώρα αλλά με φυλάκιση έως 2 έτη και χρηματική ποινή.

Άρθρο 223:

Καταργείται το αδίκημα της μετακίνησης οροσήμων.

Άρθρο 224:

Ψευδής κατάθεση

Απαλείφεται η ορολογία ψευδορκία, όρκος, ενόρκως, και απειλείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών έως 3 έτη ή χρηματική ποινή αντί τουλάχιστον ενός έτους που ίσχυε μέχρι τώρα.

Ενώ με την παράγραφο 3 ως προϋπόθεση απαλλαγής του υπαιτίου που τέλεσε ψευδή κατάθεση για να αποφύγει ποινική ευθύνη δική του ή κάποιου οικείου του προστίθεται ως προϋπόθεση να το έχει πράξει **«χωρίς να έχει ενοχοποιήσει ψευδώς άλλον».**

Άρθρο 226:

Ποινή τουλάχιστον 2 ετών ως έχει και μέχρι σήμερα και σωρευτικά χρηματική ποινή προβλέπεται ως τιμωρία στον πραγματογνώμονα ή διερμηνέα που εν γνώσει του εκθέτει ψέματα.

Άρθρο 227:

Παραμένει η δυνατότητα απαλλαγής του ψευδομάρτυρα λόγω έμπρακτης μετάνοιας.

Άρθρο 228:

Καταργείται η παραπλάνηση σε ψευδορκία.

Άρθρο 229:

Η ψευδής καταμήνυση τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή.

Εδώ επισημαίνεται η δυσαναλογία της απειλούμενης για ψευδή καταμήνυση ποινής με εκείνην που απειλείται για την ψευδή κατάθεση. Στην μία περίπτωση το ελάχιστο όριο είναι δύο χρόνια και στην άλλη το ελάχιστο είναι 3 μήνες.

Άρθρο 233:

Απιστία δικηγόρων

Αυξάνεται το ελάχιστο απειλούμενο όριο ποινής σε φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον τριών μηνών, για την περίπτωση των δικηγόρων που συνεννοήθηκαν με αυτούς που έχουν αντίθετα συμφέροντα ή επιδιώκοντας κέρδος και έτσι έβλαψαν εν γνώσει τα συμφέροντα εκείνου του οποίου είχαν αναλάβει την νομική προστασία.

Άρθρο 239Α βασανιστήρια

Στο άρθρο 239 Α μεταφέρονται οι ρυθμίσεις περί βασανιστηρίων που στο σημερινό Ποινικό Κώδικα απαντούν στα άρθρα 137 Α έως 137Δ.

Συμπτύσσονται σε ένα άρθρο οι ρυθμίσεις τεσσάρων άρθρων και από τις τροποποιήσεις των διατυπώσεών του αξίζει να επισημανθεί :

Α) Ο **μετριασμός της απειλούμενης ποινής σε βασανιστές** που επέφεραν το θάνατο του θύματος, όπου εναλλακτικά με την ισόβια κάθειρξη προβλέπεται και πρόσκαιρη κάθειρξη τουλάχιστον 10 ετών (ίδια ρύθμιση με ανθρωποκτονία Π.Κ. 299).

Β) Ο **αποκλεισμός** της εφαρμογής όχι μόνο της προσταγής αλλά **όλων των λόγων άρσης του άδικου χαρακτήρα** της πράξης στην περίπτωση των βασανιστηρίων.

Γ) Η διατύπωση, **«από τον αμετακλήτως καταδικασθέντα»**, αντί της ισχύουσας «από το δράστη» και από το δημόσιο (σήμερα Π.Κ. 137Δ παρ. 4) της αναζήτησης της εις ολόκληρον αστικής ικανοποίησης εκ μέρους του παθόντος, η οποία δείχνει να απαιτεί προηγούμενη ποινική καταδίκη ως προϋπόθεση έγερσης αγωγής δυσχεραίνοντας την αποζημίωση των θυμάτων, ενώ θα έπρεπε να δίνεται η δικαιοδοσία στο ίδιο ποινικό δικαστήριο να προσδιορίζει εν ταυτώ την αποζημίωση μετά από αίτημα του πολιτικώς ενάγοντος..

Άρθρο 241 (παραβίαση οικιακού ασύλου)

Μετριάζεται η απειλούμενη ποινή σε φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή αντί του ισχύοντος φυλάκιση τριών μηνών έως δύο ετών.

Άρθρο 243 (νόθευση δικαστικού εγγράφου)

Νέα διάταξη η οποία απειλεί με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και χρηματική ποινή και με κάθειρξη

έως 10 και χρηματική ποινή σε περίπτωση οφέλους άνω των 120.000 ευρώ για όποιον εν γνώσει του αλλοιώνει το διατακτικό απόφασης δικαστηρίου, δικαστικού συμβουλίου κ.λ.π. Ιδιαίτερο αδίκημα για δικαστές και διαιτητές.

Άρθρο 245.

Καταργείται η απαγόρευση απεργίας των δημοσίων υπαλλήλων.

Άρθρο 251 (απαγόρευση δικαστικού απορρήτου)

Ποινικοποιείται και η **εκ μέρους και δικηγόρων ή διαδίκων** ανακοίνωση ή διάδοση δικαστικού απορρήτου, και απειλείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών αν σκόπευε να προσπορίσει όφελος σε οποιονδήποτε.

Απαράδεκτη δευτερογενής ποινικοποίηση και πλήξη του θεσμικού και κοινωνικού ρόλου του δικηγόρου αλλά και των υπερασπιστικών δικαιωμάτων των διαδίκων.

Άρθρο 264 (εμπρησμός).

Τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους αντί τουλάχιστον δύο που ίσχυε, αν από την πράξη προέκυψε κοινός κίνδυνος για ξένα πράγματα.

Άρθρο 270 (έκρηξη).

Εξορθολογίζονται επιτέλους οι εξοντωτικές ποινές που είχαν προβλεφθεί και εξακολουθούσαν να ισχύουν με το χουντικό Ν.Δ. 364/1969 για την καταστολή και την αντιμετώπιση αυτής της μορφής αντίστασης, το οποίο αναδιατύπωσε τους ορισμούς των άρθρων 270 και 272 του Ποινικού Κώδικα ανεβάζοντας στα ύψη τις απειλούμενες προβλεπόμενες ποινές χωρίς καμία κυβέρνηση μετά το 1974 να έχει την ευαισθησία να την μεταβάλλει, ακόμα και από εκείνους που την υπέστησαν κατά τη διάρκεια της δικτατορίας.

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπονται κατά περίπτωση:

1. Όποιος προξενεί έκρηξη με οποιοδήποτε τρόπο, και ιδίως με την χρήση εκρηκτικών υλών, τιμωρείται :
α) με **φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους** αν από την πράξη προέκυψε κοινός κίνδυνος για ξένα πράγματα,

αντί της κάθειρξης που ίσχυε μέχρι τώρα

β) με κάθειρξη έως δέκα έτη αν από την πράξη προέκυψε κίνδυνος για άνθρωπο

αντί της κάθειρξης τουλάχιστον δέκα ετών που ίσχυε μέχρι τώρα

γ) με κάθειρξη αν στην περίπτωση των στοιχείων α' ή β' η πράξη προκάλεσε σημαντική βλάβη σε εγκαταστάσεις κοινής ωφέλειας ή είχε ως αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη ανθρώπου,

αντί της ισόβιας κάθειρξης που ίσχυε έως σήμερα

δ) με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών αν στην περίπτωση του στοιχείου β' η πράξη είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο άλλου,

αντί της ισόβιας κάθειρξης που ίσχυε έως σήμερα.

Αν προκλήθηκε ο θάνατος μεγάλου αριθμού ανθρώπων, το δικαστήριο μπορεί να επιβάλει ισόβια κάθειρξη.

2. Όποιος στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου προκαλεί από αμέλεια την έκρηξη από την οποία προέκυψε κίνδυνος για ξένα πράγματα ή για άνθρωπο, τιμωρείται με φυλάκιση έως τρία έτη ή χρηματική ποινή

Άρθρο 272 (κατασκευή και κατοχή εκρηκτικών υλών)

Ο ίδιος εξορθολογισμός. Αντιμετωπίζεται με **φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών αντί για κάθειρξη** (για μία προπαρασκευαστική πράξη !!!) που μάλιστα επιβαλλόταν σωρευτικά με την ποινή του άρθρου 270 σε περίπτωση έκρηξης.

Άρθρο 290

Συγκεκριμενοποιείται το αδίκημα της αόριστης, κατά τη σημερινή του διατύπωση, παραβίασης της ασφάλειας των συγκοινωνιών, ενώ με το **άρθρο 290Α** προστίθεται νέο αδίκημα, η **επικίνδυνη οδήγηση**, όπως συγκεκριμένα περιγράφεται.

Άρθρο 292 (παρακώλυση συγκοινωνιών)

Αυστηροποιείται καθώς απειλείται με φυλάκιση ενώ από την ισχύουσα διάταξή του, η απειλούμενη φυλάκισή του είναι μέχρι ενός έτους και σε περίπτωση ιδιαίτερα μεγάλης διάρκειας έως τριών.

Πρόκειται για ένα αδίκημα χωρίς κανένα σκοπό ύπαρξης, από εκείνα που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση διαδηλώσεων, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια σε σταθμούς διοδίων.

Άρθρα 292Α - 292Ε. Θεσπίζονται εγκλήματα εναντίον των τηλεπικοινωνιών και άλλων κοινωφελών εγκαταστάσεων.

Άρθρο 299 (ανθρωποκτονία με δόλο)

Ανθρωποκτονία με πρόθεση κατά τη σημερινή διατύπωση. Όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με τη νέα διατύπωση

«Όποιος σκότωσε άλλον τιμωρείται με κάθειρξη ισόβια ή πρόσκαιρη τουλάχιστον δέκα ετών.
2. Αν η πράξη αποφασίστηκε και εκτελέστηκε σε βρασμό ψυχικής ορμής, επιβάλλεται κάθειρξη».

Άρα και χωρίς την κατάγνωση ελαφρυντικού η ποινή μπορεί να «πέσει» στα 10 χρόνια. Εντυπωσιακό για το μέγιστο των αδικημάτων στην κλίμακα του Π.Κ, που μέχρι το 1974 γνώριζε εκτελέσεις θανατικών ποινών.

Υπενθυμίζεται ότι το ανώτατο όριο της κάθειρξης πλέον έχει καταστεί 15 έτη αντί για 20 που ίσχυε.

Άρθρο 300.

Μετονομάζεται σε **ανθρωποκτονία κατ' απαίτηση** η ανθρωποκτονία με συναίνεση και τιμωρείται ως πλημμέλημα με φυλάκιση, όπως και η συμμετοχή σε αυτοκτονία (άρθρο 301).

Ενώ η ανθρωποκτονία από αμέλεια (άρθρο 302) τιμωρείται όπως και πριν με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

Ίδιες ρυθμίσεις για παιδοκτονία, διακοπή της κύησης, σωματική βλάβη εμβρύου ή νεογνού, ενώ καταργείται το άρθρο 205 (διαφήμιση μέσων τεχνητής διακοπής της κύησης).

Άρθρο 306 έκθεση

Απειλείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών το αδίκημα της έκθεσης όταν αυτή προκάλεσε στον παθόντα βαριά σωματική βλάβη όπως ισχύει και σήμερα και με κάθειρξη 10 έτη αντί για 6 που ισχύει σήμερα όταν προκλήθηκε θάνατος.

Άρθρα 308 - 310.

Μειώνεται το ανώτατο όριο φυλάκισης έως 2 έτη ή χρηματική ποινή και το αδίκημα της απλής της σωματικής βλάβης αντί φυλάκισης έως τρία έτη που ίσχυε μέχρι σήμερα.

Φυλάκιση **έως τρία έτη προβλέπεται και για την επικίνδυνη** σωματική βλάβη αντί φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών που ίσχυε μέχρι σήμερα (άρθρο 309).

Ενώ φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, αντί για τουλάχιστον δύο που ίσχυε μέχρι σήμερα, προβλέπεται (άρθρο 310 για το αδίκημα της βαριάς σωματικής βλάβης).

Καταργείται το άρθρο 308Α (απρόκλητη σωματική βλάβη).

Τροποποιείται το άρθρο 312 που μετονομάζεται σε σωματική βλάβη αδύναμων ατόμων και καταργείται το «bullying» όπως είχε θεσπιστεί στο νόμο 4322/2015.

Άρθρο 314.

Καταργείται η παύση της ποινικής δίωξης ύστερα από δήλωση του αποζημιωθέντος παθόντος από σωματική βλάβη εξ αμελείας εκ μέρους υποχρέου, ενώ παραμένει αυτεπάγγελτη στην περίπτωση αυτή η ποινική δίωξη.

Καταργείται το άρθρο 332 (εξαναγκασμός σε παύση εργασίας).

Άρθρο 333 (απειλή).

Προστίθεται ως αδίκημα απειλής και *η πρόκληση τρόμου ή ανησυχίας με την επίμονη καταδίωξη ή παρακολούθηση του παθόντος και ιδίως με την επιδίωξη διαρκούς επαφής με τη χρήση τηλεπικοινωνιακού ή ηλεκτρονικού μέσου ή με επανειλημμένες επισκέψεις οικογενειακό, κοινωνικό ή εργασιακό περιβάλλον αυτού παρά την εκφρασμένη αντίθετη βούληση αυτού.*

Το πλαίσιο ποινής παραμένει ως έχει, ενώ θεσπίζεται διακεκριμένη περίπτωση απειλούμενη με φυλάκιση έως τρία έτη, όταν η πράξη τελείται εναντίον διαφόρων περιπτώσεων ανυπεράσπιστων ή υπό την επιμέλεια του δράστη προσώπων καθώς και ενδοοικογενειακή τέλεση.

Άρθρο 334 (παραβίαση οικιακής ειρήνης).

Αυστηροποιείται και εδώ το πλαίσιο ποινής καθώς η φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή με χρηματική ποινή αντικαθίσταται με **φυλάκιση μέχρι δύο ετών** ή χρηματική ποινή, ενώ όπως προαναφέρθηκε η διάταξη της παραγράφου 3 σχεδόν συμπίπτει με εκείνη του άρθρου 168 παρ. 2, δημιουργώντας σύγχυση ως προς την εφαρμοστέα διάταξη.

Άρθρο 336 Βιασμός

Ο περιορισμός του ισχύοντος

«Όποιος με σωματική βία ή με απειλή **άμεσου και σπουδαίου κινδύνου** εξαναγκάζει άλλον

σε συνουσία ή άλλη ασελγή πράξη η ανοχή της τιμωρείται με κάθειρξη»

σε

«Όποιος με σωματική βία ή με απειλή **άμεσου και σπουδαίου κινδύνου ζωής η σωματικής ακεραιότητας** εξαναγκάζει άλλον σε επιχείρηση η ανοχή γενετήσιας πράξης τιμωρείται με κάθειρξη».

εκτοπίζει από την αντικειμενική υπόσταση του βιασμού βίαιες η μη συναινετικές συμπεριφορές που δεν συνιστούν κίνδυνο ζωής η σωματικής ακεραιότητας και ξεσηκώνει ήδη δίκαια σχετικές διαμαρτυρίες, καθώς το κενό δεν φαίνεται να καλύπτεται ή τουλάχιστον να αντιμετωπίζεται ισοδύναμα από τα επόμενα συναφή άρθρα (κυρίως το 338 που τιμωρεί με κάθειρξη μέχρι 10 ετών την γενετήσια πράξη με κατάχρηση της ανικανότητας αντίστασης, αλλά και πάλι απαιτεί αναπηρία η ανικανότητα, όχι και πρόσκαιρη αδυναμία αντίστασης)..

Άρθρο 361 Α

Καταργείται η απρόκλητη έμπρακτη εξύβριση (μετενέργεια τεντιμποϊσμού), καθώς και η ρατσιστική έμπρακτη εξύβριση του άρθρου 361 Β (π.χ. συσσίτια μόνο για Έλληνες κ.λ.π.), όπως είχε προστεθεί με το άρθρο 29 ν. 4356/2015.

Άρθρο 364

Καταργείται η δυσφήμιση Ανώνυμης Εταιρίας

Άρθρο 365 (προσβολή μνήμης νεκρού).

Στα στοιχεία του αδικήματος προστίθεται και η προσβολή τιμής προσώπου που έχει κηρυχθεί άφαντο.

Άρθρο 366.

Το νέο σχέδιο Ποινικού Κώδικα δεν έχει ενσωματώσει (όπως και το σχέδιο του νέου Κ.Ποιν.Δ.) την ήδη θεσπισμένη τροποποίηση του άρθρου 8 παρ. 2 του ν. 4596/2019 για τη δυνατότητα ανταπόδειξης στην περίπτωση της αντίθετης καταδίκης.

Άρθρο 370 Α

(παραβίαση του απορρήτου τηλεφωνικής επικοινωνίας και προφορικής συνομιλίας)

Υποβιβάζεται σε πλημμέλημα το σχετικό αδίκημα της τηλεφωνικής υποκλοπής, τιμωρούμενο με φυλάκιση (άρα και κάτω των τριών ετών) αντί κάθειρξης μέχρι 10 ετών που ίσχυε μέχρι σήμερα. Τόσο η παγίδευση όσο και η (λίγο βαρύτερη με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους) παρακολούθηση.

Υποβιβασμός σε πλημμέλημα προβλέπεται και για τα συναφή στα επόμενα άρθρα (πρόσβαση σε σύστημα πληροφοριών η δεδομένα, αντιγραφή προγραμμάτων κλπ).

Άρθρο 372 (κλοπή).

Τιμωρείται με **φυλάκιση έως τρία έτη** αντί τουλάχιστον τριών μηνών που ίσχυε μέχρι τώρα και σε περίπτωση κλοπής αντικειμένου ιδιαίτερα μεγάλης αξίας ή κλοπής με διάρρηξη με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους αντί δύο ετών στην πρώτη περίπτωση, ενώ η διάρρηξη τυποποιείται σε πλημμέλημα.

Άρθρο 374 (διακεκριμένη κλοπή)

Αφαιρούνται δύο επιβαρυντικές περιστάσεις: κατ' επάγγελμα τέλεση, πράξη από περισσότερους των δύο ή περισσότερους που είχαν ενωθεί για να διαπράττουν κλοπές.

Άρθρο 375 (υπεξαίρεση).

Τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο έτη ή χρηματική ποινή αντί μέχρι δύο που ισχύει και με φυλάκιση και χρηματική ποινή αν το αντικείμενο είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, αντί για φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους που ισχύει. Περιλαμβάνονται οι επιβαρυντικές περιστάσεις που προαναφέρθηκαν σε περίπτωση που η αξία του αντικειμένου υπερβαίνει τις 120.000 ευρώ.

Άρθρο 378 (πρώην 381- φθορά ξένης ιδιοκτησίας).

Φυλάκιση μέχρι δύο ετών ή τουλάχιστον ενός αν το αντικείμενο είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, αντί τουλάχιστον τριών μηνών, ενώ απειλείται με χρηματική ποινή η παροχή κοινωφελούς εργασίας όταν η ζημία που προκλήθηκε είναι όλως ελαφρά ή το πράγμα είναι μικρής αξίας.

Καταργείται η απρόκλητη φθορά ξένης περιουσίας καθώς και άλλες μορφές διακεκριμένης τέλεσης (μεταξύ αυτών και η τέλεση με καλυμμένα - αλλοιωμένα χαρακτηριστικά).

Άρθρο 380 (ληστεία).

Αφαιρούνται οι επιβαρυντικές περιστάσεις της χρήσης πολεμικού τυφεκίου, πολυβόλου κ.λ.π. καθώς επίσης και εκείνες για την τέλεση με αλλοιωμένα ή καλυμμένα χαρακτηριστικά.

Η διάταξη αποκαθίσταται στην απλή παλιά της μορφή, ενώ οι απειλούμενες ποινές για τη βασική τέλεση επιβαρύνονται καθώς εκτός από την κάθειρξη προβλέπεται σωρευτικά και χρηματική ποινή. Για δε την περίπτωση κατά την οποία από την πράξη επήλθε ο θάνατος ή η βαριά σωματική βλάβη ή τελέστηκε με ιδιαίτερη σκληρότητα, προβλέπεται εναλλακτικά με την ισόβια κάθειρξη που προβλεπόταν πριν και η πρόσκαιρη κάθειρξη τουλάχιστον 10 ετών.

Άρθρο 381.

Απαιτείται έγκληση μεταξύ άλλων για την απλή υπεξαίρεση και για όλες περιπτώσεις φθοράς ξένης περιουσίας, ακόμη δηλαδή και για εκείνες που αφορούν πράγμα που χρησιμεύει στο κοινό όφελος.

Προβλέπεται εξάλειψη του αξιόποινου σε περίπτωση αποκατάστασης του παθόντος.

Άρθρο 386 (απάτη).

Διαφοροποιούνται οι απειλούμενες ποινικές κυρώσεις για τη βασική της μορφή τέλεσης : φυλάκιση και χρηματική ποινή, αντί για φυλάκιση τουλάχιστον τριών, και κάθειρξη δέκα ετών και χρηματική ποινή όταν, όπως προαναφέρθηκε, η ζημία ή το όφελος υπερβαίνει τις 120.000 ευρώ.

Κατάργηση της ενδιάμεσης επιβαρυντικής περίπτωσης του ποσού 30.000 ευρώ πλέον της κατ' επάγγελμα τέλεσης.

Προσθήκη της ιδιαίτερα επιβαρυντικής περίπτωσης, όταν το αδίκημα τελείται σε βάρος του δημοσίου και υπερβαίνει τις 120.000 ευρώ με επιβολή κάθειρξης τουλάχιστον δέκα ετών και χρηματική ποινή μέχρι 1.000 ημερήσιες μονάδες αλλά και πρόβλεψη εικοσαετούς παραγραφής.

Άρθρο 390 (απιστία).

Απειλή φυλάκισης και χρηματικής ποινής, αντί για φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και κάθειρξης δέκα ετών όταν η ζημία που προκλήθηκε υπερβαίνει συνολικά τι; 120.000 ευρώ, αντί 30.000 ευρώ που ίσχυε μέχρι τώρα. Προσθήκη και εδώ της επιβαρυντικής περίπτωσης για το δημόσιο.

Άρθρα 391- 392. Καταργούνται η αποφυγή πληρωμής εισιτηρίου και η δόλια αποφυγή παροχών.

Άρθρο 394 (αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος).

Καταργείται η κατ' επάγγελμα τέλεση της πράξης ως επιβαρυντικής περίπτωσης την ώρα που η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ζει και βασιλεύει.

Άρθρο 405:

Θεσπίζεται η **κατ' έγκληση δίωξη των αδικημάτων** της απάτης, απάτη με υπολογιστή, απατηλής πρόκλησης βλάβης, απιστίας, νομιμοποίησης, καταδολίευσης, κλπ ενώ με διάφορες δικαστικές κλιμακώσεις προβλέπεται η **εξάλειψη του αξιοποίνου** σε περίπτωση αποζημίωσης του παθόντος μερικής ή ολικής αντίστοιχα.

Η **σχετικοποίηση των οικονομικών αδικημάτων** με πολλαπλές ρυθμίσεις (κατάργηση αυτεπάγγελτης δίωξης, δραστηριότητα περιορισμός κακουργηματικών περιστάσεων, εξάλειψη αξιοποίνου με την αποκατάσταση, ποινική συνδιαλλαγή, κατάργηση ν. 1608/1050 κλπ) και η χρήση της ποινικής δικαστικής και εισαγγελικής εξουσίας ως μηχανισμού πίεσης για την ικανοποίηση των παθόντων είναι αναμφισβήτητη.

Άρθρο 473 - Μεταβατικές διατάξεις:

Καταργείται ο Ποινικός Κώδικας που ισχύει από 1/1/1951.

Καταργείται ο νόμος 1608/1950 που ισχύει από 1/1/1951 καθώς και κάθε διάταξη που τροποποίησε το νόμο αυτό.

Τροποποιούνται οι διατάξεις των απειλούμενων ποινών όλων των ειδικών ποινικών νόμων σε εναρμόνιση με τα ισχύοντα στον Ποινικό Κώδικα.

4) ΠΡΩΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

A) «ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ»

1) Οι μεταβατικές διατάξεις είναι φτωχές εάν ληφθεί υπόψη ότι πηγή του ουσιαστικού ποινικού δικαίου έχει πάψει κατ' αποκλειστικότητα να αποτελεί ο ποινικός κώδικας, καθώς εκατοντάδες ειδικοί ποινικοί νόμοι ολοένα και θεσπίζονται, ισχύουν ταυτόχρονα και συμβάλλουν στην τυποποίηση και κλιμάκωση αδικημάτων χωρίς ενιαία αντίληψη και κατεύθυνση και στην καθημερινή απονομή καταδικαστικών αποφάσεων και πλήρωση του αριθμού των κρατουμένων.

Η σύγκριση του ισχύοντος άρθρου 473 του Ποινικού Κώδικα, που ήταν το ακροτελεύτιο άρθρο του Π.Κ. που θεσπίστηκε στις 1/1/1951 και κατήργησε τον προϊσχύσαντα ποινικό νόμο της 3-11-1836, περιλαμβάνει 50 ειδικούς ποινικούς νόμους οι οποίοι καταργούνται, ενώ περιέχει και τη ρήτρα ότι γενικά καταργείται κάθε διάταξη που περιέχεται σε ειδικούς νόμους αν αφορά θέματα που τα ρυθμίζει ο ποινικός κώδικας στο ειδικό μέρος του, πρόβλεψη η οποία δεν υφίσταται στη μεταβατική διάταξη του σημερινού σχεδίου νόμου.

Συνεπώς απαιτείται μεγάλης έκτασης και ανάλογου περιεχομένου τροποποίηση των ειδικών ποινικών νόμων, όχι μόνο στην διαζευκτική διατύπωση των ποινών, αλλά κυρίως στην τυποποίηση των

αδικημάτων.

2) Η αποσυμφόρηση του Ποινικού Κώδικα από σωρεία διατάξεων που καταργήθηκαν, περί τις 175, παρέχει μεταξύ άλλων τη δυνατότητα νομοτεχνικής ενοποίησης και σύμπτυξης σε ενιαίο κείμενο πλειόνων ειδικών νομοθετημάτων σημαντικής και μείζονος κοινωνικής σημασίας που θα μπορούσαν να ενσωματωθούν στον Ποινικό Κώδικα συμβάλλοντας, μερικά τουλάχιστον, στην αποδυνάμωση της πολυνομίας και ουσιαστικά στη δυνατότητα εναρμόνισης και ενοποίησης των κοινών κατευθύνσεων στις σχετικές διατάξεις.

Τέτοια νομοθετήματα θα μπορούσαν να είναι η καθυστέρηση δεδουλευμένων, η ενδοοικογενειακή βία, οι νόμοι για το ρατσιστικό έγκλημα, οι νόμοι για τη φοροδιαφυγή και τα χρέη στο δημόσιο, για τα προσωπικά δεδομένα, η νομοθεσία περί όπλων και όλα τα μικρής έκτασης νομοθετήματα τα οποία απαντούν, διάσπαρτα, σε μεμονωμένες περιπτώσεις ειδικών νόμων.

B) ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ

Συμπερασματικά, θα μπορούσε κανείς να διατυπώσει την άποψη ότι η επιχειρούμενη μεταρρύθμιση του ποινικού κώδικα περιέχει **και προοδευτικές και αντιδραστικές ρυθμίσεις**. Προοδευτικές ρυθμίσεις είναι οτιδήποτε συμβάλλει στην αποσυμφόρηση των φυλακών και σε μια νέα σωφρονιστική αντίληψη η οποία αποσυνδέει τη στέρηση της ελευθερίας ως αποκλειστική ή κύρια ποινή για τα ποινικά αδικήματα, αποκορύφωμα της οποίας είναι η αναμφισβήτητη εντυπωσιακή μείωση του ανώτατου ορίου της πρόσκαιρης κάθειρξης σε 15 έτη, της συνολικής εκτιτέας πρόσκαιρης κάθειρξης σε 20 και της δυνατότητας αντιμετώπισης της ανθρωποκτονίας με πρόθεση, με πρόσκαιρη κάθειρξη 10-15 έτη έστω και χωρίς ελαφρυντικό.

Η αποκατάσταση της ποινικής αναλογίας στα αδικήματα της έκρηξης και κατοχής εκρηκτικών (ΠΚ 270, 272) είναι προφανώς θετική.

Στον αντίποδα, η κατάργηση της δυνατότητας μετατροπής ποινών 3-5 ετών και η υποχρεωτική έκτιση μέρους ποινής φυλάκισης αυτών, **αντιστρατεύονται τη μεταρρύθμιση** αυτή και γεννούν **σοβαρά προβλήματα ανομοιομορφίας** στην αντιμετώπιση των διαφόρων μορφών εγκλημάτων, οπισθοδρομώντας μια συνεχή τριακονταετή τουλάχιστον νομοθετική εξελικτική πορεία, που έχει συμβάλει στο να μην υπάρχει φυλάκιση για πλημμελήματα.

Αρνητικό είναι επίσης ότι δυσχεραίνεται επίσης η παροχή αναστολής σε όσους καταδικάζονται σε ποινή φυλάκισης έως τριών ετών, σε σχέση με όσα ισχύουν σήμερα.

Σημαντική είναι η κατάργηση της δυνατότητας επιβολής σωρευτικής ποινής σε περιπτώσεις ανθρωποκτονίας εξ αμελείας κατά συρροή και έτσι το μέγιστο όριο ποινής παραμένει στα 5 χρόνια αντί στα 10. Εμφανείς οι επιπτώσεις της σε ποινικές ευθύνες προσώπων που ασκούν εξουσία για Μάτι, Μάνδρα πολυπρόσωπα τροχαία, ναυάγια, εργατικά ατυχήματα κλπ.

Δευτερεύουσες αλλά όχι ήσσονος σημασίας είναι οι αποποινικοποίηση της κατ' επάγγελμα αποδοχής και διάθεσης προϊόντων εγκλήματος (394) αλλά και η ποινικοποίηση της εκ μέρους των δικηγόρων δημοσιοποίησης των δικαστικών απορρήτων, τα οποία προφανώς έχουν μάθει από δικαστές.

Από την άλλη μεριά παρά την κατάργηση αρκετών φρονηματικών διατάξεων (πχ απαγόρευση απεργίας δημοσίων υπαλλήλων) δεν μπορεί να μείνει απαρατήρητη, η **διατήρηση σωρείας μετεμφυλιακών ποινικών διατάξεων**, ιδίως τα άρθρα 183 και επόμενα, ορισμένα μάλιστα και αυστηρότερα μερικές φορές (ΠΚ 167, 189, 334).

Στην κατηγορία των εγκλημάτων κατά της δημόσιας τάξης, διατάξεις οι οποίες έχουν ταλαιπωρήσει κατηγορουμένους με πολιτικά κίνητρα (π.χ. Π.Κ. 167, 170, 334, 292 ή και διατάξεις συλλογικής ευθύνης

ακόμα 189) όχι μόνο δεν καταργούνται αλλά ισχυροποιούνται, ενώ αναβαθμίζεται ο φρονηματικός ρόλος των πρωτοστατούντων προσώπων οι οποίοι βαφτίζονται υποκινητές με καθοδηγητικό ρόλο, θυμίζοντας ασφαλίτικες διατυπώσεις περασμένων δεκαετιών.

Όσον αφορά τα δώρα στην υπόδικη Χ.Α:

Η τροποποίηση του ΠΚ 187 έρχεται εν μέσω της δίκης της Χ.Α.

Α) Με την προτεινόμενη τροποποίηση **το αδίκημα της Διεύθυνσης** Εγκληματικής Οργάνωσης **υποβιβάζεται σε απλή επιβαρυντική περίπτωση** του αδικήματος της ένταξης σε εγκληματική οργάνωση η οποία (ένταξη) αντιμετωπίζεται και με την τροποποίηση με το ίδιο πλαίσιο ποινής που ισχύει μέχρι τώρα 5-10 χρόνια, ενώ με την ισχύουσα μορφή του άρθρου 187 Π.Κ. η Διεύθυνση Εγκληματικής Οργάνωσης απειλείται με ποινή κάθειρξης 10-20 ετών. Συνεπώς το ελάχιστο όριο της απειλούμενης ποινής των 10 ετών παύει να υφίσταται και μετατρέπεται από ελάχιστο σε μέγιστο.

Η τροποποίηση αυτή αποτελεί **ευθεία παρέμβαση στην εκκρεμή δίκη της Χρυσής Αυγής** η οποία συμπληρώνει τέσσερα χρόνια και φτάνει στο τέλος της, Αποτελεί ένα ανέλπιστο δώρο για όσους κατηγορούνται για την Διεύθυνση της Χρυσής Αυγής ως Εγκληματικής Οργάνωσης, δηλαδή ολόκληρη την ηγεσία της και συνολικά 20 από τους 68 κατηγορουμένους στη δίκη, που προχωρεί στο τελευταίο της στάδιο με συντριπτικό αποδεικτικό υλικό ενάντιά τους.

Και τούτο διότι εάν η διάταξη αυτή ψηφιστεί όπως προτείνεται μέχρι να τελειώσει η δίκη, θα υπερισχύσει της προηγούμενης λόγω της αρχής της ευνοϊκότερης ρύθμισης και θα οδηγήσει σε πλαίσιο ποινών **5-10 χρόνια αντί για 10-20** που ισχύει τώρα. Αυτό ουσιαστικά θα σημαίνει ατιμωρησία του αρχηγού και της ηγεσίας και εξίσωσή τους με τα απλά εκτελεστικά όργανα.

Β) Δεν είναι η πρώτη φορά που επιχειρείται τροποποίηση του άρθρου 187 Π.Κ. προς όφελος των υπόδικων για την εγκληματική οργάνωση Χ.Α. Τον Αύγουστο 2014 και ενώ η ηγεσία της βρισκόταν έγκλειστη στον Κορυδαλλό και διωκόμενη για τα αδικήματα που οδήγησαν στην σημερινή δίκη, η τότε Κυβέρνηση Σαμαρά ανακοίνωσε την πρόθεσή της να τροποποιήσει το άρθρο 187 Π.Κ. έτσι ώστε στοιχείο για το αδίκημα της Εγκληματικής Οργάνωσης να αποτελεί το οικονομικό κίνητρο των κατηγορουμένων. Αν η τροποποίηση αυτή περνούσε θα οδηγούσε σε άμεση αποφυλάκιση και απαλλαγή των κατηγορουμένων για την υπόθεση Χρυσή Αυγή στους οποίους δεν είχε αποδοθεί έως τότε οικονομικό κίνητρο. Η αποφασιστική αντίδραση του αντιφασιστικού κινήματος ματαίωσε τα σχέδια αυτά που όμως έδωσαν λαβή για ψευδοερμηνείες του Π.Κ. 187 τις οποίες φυσικά εκμεταλλεύτηκαν δεόντως οι κατηγορούμενοι της Χ.Α. στην επικοινωνιακή τους ρητορική, έστω και χωρίς νομικό αποτέλεσμα.

Όμως η προτεινόμενη τροποποίηση έρχεται να προσφέρει βοήθεια και σε αυτό : Αφαιρεί την ισχύουσα πρόβλεψη ότι εκ μέρους των μελών της Ε.Ο. επιδίωξη οικονομικού ή άλλου υλικού οφέλους συνιστά επιβαρυντική περίπτωση, δημιουργώντας νέο πεδίο ερμηνείας προς ευνοϊκότερη για τους κατεύθυνση ότι η νέα διατύπωση του αδικήματος εμπεριέχει το οικονομικό κίνητρο, εξ ου και δεν το προβλέπει χωριστά, άρα στην προκειμένη περίπτωση που δεν έχει αποδοθεί δεν υφίσταται και άρα ο κίνδυνος πλήρους αποποινικοποίησης των κατηγοριών της ένταξης και της διεύθυνσης επανέρχεται.

Γ) Το ίδιο ισχύει και για την έννοια «**επιχειρησιακά δομημένη**» η οποία προσθέτει έναν ακόμα δυσερμήνευτο γρίφο στην διάταξη που θα ερμηνευθεί ως πρόσθετο στοιχείο για τη συγκρότηση του αδικήματος, με προφανείς διαχρονικές συνέπειες.

Δ) Το ίδιο ισχύει και με την διαρκή **εγκληματική** δράση αντί της τωρινής διαρκούς δράσης, που αρκείται στον εγκληματικό σκοπό.

Ε) Το ίδιο ισχύει και με την αντικατάσταση της λέξης ομάδα από τη λέξη «**οργάνωση**». Και αυτός ο

ορισμός είναι στενότερος, με ό,τι συνεπάγεται.

Τρεις διατυπώσεις, επιχειρησιακά δομημένη, διαρκής εγκληματική δράση και οργάνωση, που αρκεί μία επιτήδεια ερμηνεία έστω και μιας, μπορούν να οδηγήσουν στην αποποινικοποίηση.

ΣΤ) Και δεν είναι το μόνο μήνυμα προς τους υπόδικους αυτούς :

Σωρεία αδικημάτων στα οποία έχουν δεόντως επιδοθεί

είτε υποβαθμίζονται (πχ προπαρασκευαστικές πράξεις εσχάτης προδοσίας ΠΚ 135, αντιποίηση αρχής ΠΚ 175),

είτε χάνουν την αυτοτέλειά τους και αναμιγνύονται με άλλες διατάξεις (πχ ρατσιστικό κίνητρο ΠΚ 81Α)

είτε καταργούνται τελείως (πχ ρατσιστικά συσσίτια ΠΚ 361Β).

Ζ) Ενώ η καταργούμενη στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων αφαιρεί κάθε ουσιαστικό παρεπόμενο της καταδίκης τους κίνδυνο.

Σαν πολλά δεν μαζεύονται ;

Αν η κυβέρνηση ήταν συνεπής στις μακρόχρονες εξαγγελίες της, όφειλε να έχει καταργήσει εντελώς και τους δύο τρομονόμους (άρθρα 187 και 187Α) για λόγους που προσιδιάζουν στη συνολικότερη φιλελεύθερη δικαιοκή αντιμετώπιση.

Αντί να πράξει αυτό, διατηρεί το 187 Α αλώβητο και επαυξημένο, ενώ παρεμβαίνει και σε αυτό και στο 187 για να περιορίσει δραστικά την ποινική ευθύνη διευθυνόντων εγκληματική οργάνωση, πράγμα που στην περίπτωση του 187Α παραμένει χωρίς συνέπειες, διότι αντισταθμίζεται με την πρόβλεψη αυξημένων ποινών στα αδικήματα που αποδίδεται τρομοκρατική επιβαρυντική περίσταση, ενώ στην περίπτωση του 187 κατ' ουσίαν απαλλάσσει τους διευθύνοντες, αφού τους εξισώνει με τα απλά εκτελεστικά όργανα.

Η κατάργηση των διατάξεων 81 Α και 361Β, η κατάργηση της στέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων και οι μεταβολές στα άρθρα 135 και ιδίως στο 187 Π.Κ. πρέπει να αποφευχθούν διότι αποτελούν παρέμβαση σε εκκρεμείς, μακρόχρονες δίκες, μείζονος κοινωνικής σημασίας και προσλαμβάνουν μορφή ατομικής νομοθετικής παρέμβασης στο έργο της δικαστικής εξουσίας.

Αθήνα, 13/3/2019

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ